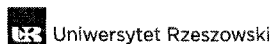

**ЗАКАРПАТСЬКІ
ПРАВОВІ ЧИТАННЯ**

**TRANSCARPATHIAN
LEGAL READINGS**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ужгородський національний університет
Інститут законодавства Верховної Ради України
Західний регіональний науковий центр НАПрН України
Пан-Європейський університет (Словаччина)
Трнавський університет (Словаччина)
Жешувський університет (Польща)
Центр україно-європейського наукового співробітництва
Ліга студентів Асоціації правників України
Європейська асоціація студентів права

ЗАКАРПАТСЬКІ ПРАВОВІ ЧИТАННЯ

*Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
(19-21 квітня 2018 року, м. Ужгород)*

Том 1

Ужгород – 2018

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Uzhhorod National University
Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
Western Regional Science Center of the NALS of Ukraine
Pan-European University (Slovakia)
University of Trnava (Slovakia)
University of Rzeszów (Poland)
Center of Ukrainian-European scientific cooperation
Student League of Ukrainian Bar Association
European Law Students' Association

TRANSCARPATHIAN LEGAL READINGS

*Materials of the 10-th International Scholarly Conference
(April 19-21, 2018, Uzhhorod)*

Chapter 1

Рекомендовано до друку Вченою радою Ужгородського національного університету
(протокол № 4 від 13 квітня 2018 року)

Редакційна колегія:

Смоланка В.І. – ректор Ужгородського національного університету, д.м.н., професор; **Копиленко О.Л.** – директор Інституту законодавства Верховної Ради України, академік НАН України, академік НАПрН України, д.ю.н., професор; **Грищук В.К.** – Голова Західного регіонального наукового центру НАПрН, академік НАПрН України, д.ю.н., професор; **Elzbieta Feret** – dean of the Faculty of Law and Administration of the University of Rzeszów, dr hab., prof. UR; **Julius Kovach** – doc. JUDr. CSc, Paneurópska vysoká škola; **Barzó Tímea** – head of department, associate professor in the University of Miskolc, Dr., PhD; **Andrea Olsovska** – doc. JUDr. Mgr. Ph.D., Dean of the Law Faculty of the University of Trnava; **Michaela Moravchikova** – ThLic. Mgr. Th.D., Vice-Dean of the Law Faculty of the University of Trnava; **Сливка О.Г.** – перший проректор УжНУ, д.ф.-м.н., професор; **Рогач О.Я.** – проректор із науково-педагогічної роботи УжНУ, д.ю.н., професор; **Лазур Я.В.** – декан юридичного факультету УжНУ, д.ю.н., професор; **Лемак В.В.** – суддя Конституційного суду України, професор кафедри теорії та історії держави і права УжНУ, д.ю.н., проф., член-кор. НАН України; **Бисага Ю.М.** – зав. кафедри конституційного права та порівняльного правознавства УжНУ, д.ю.н., професор; **Савчин М.В.** – директор НДІ порівняльного публічного права та міжнародного права УжНУ, д.ю.н., професор; **Андрушко А.В.** – доцент кафедри кримінального права та процесу, к.ю.н., доцент; **Белов Д.М.** – професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства УжНУ, д.ю.н., професор; **Білаш О.В.** – заступник декана юридичного факультету УжНУ, к.ю.н., доцент; **Булеца С.Б.** – завідувач кафедри цивільного права та процесу УжНУ, д.ю.н., доцент; **Динис Г.Г.** – зав. кафедри міжнародного права УжНУ, к.ю.н. доцент; **Карабін Т.О.** – зав. кафедри адмін., фінанс. та інформ. права УжНУ, д.ю.н., доцент; **Котляр О.І.** – доцент кафедри міжнародного права УжНУ, к.ю.н. доцент; **Ленгер Я.І.** – професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства УжНУ, д.ю.н., доцент; **Менджул М.В.** – доцент кафедри цивільного права та процесу, к.ю.н., доцент; **Переш І. Є.** – в.о. зав. кафедри теорії та історії держави і права УжНУ, к.ю.н., доцент; **Рошканюк В.М.** – зав. кафедри господарського права УжНУ, к.ю.н., доцент; **Свида Т.О.** – доцент кафедри міжнародного права УжНУ, к.ю.н. доцент; **Семерак О.С.** – професор кафедри кримінального права та процесу, к.ю.н., професор; **Сідак М.В.** – професор кафедри господарського права УжНУ, д.ю.н., професор; **Сливка О.О.** – заступник декана юридичного факультету УжНУ, к.ю.н.; **Ступник Я.В.** – завідувач кафедри кримінального права та процесу, к.ю.н. доцент; **Трачук П.А.** – професор кафедри адмін., фінанс. та інформ. права УжНУ, к.ю.н., професор; **Фридманський Р.М.** – заступник декана юридичного факультету УжНУ, к.ю.н., доцент; **Черевко П.П.** – заступник декана юридичного факультету, к.ю.н., доцент; **Чепис О.І.** – доцент кафедри цивільного права та процесу, к.ю.н., доцент; **Фазикош В.Г.** – к.ю.н., професор кафедри цивільного права та процесу; **Ярема В.І.** – професор кафедри господарського права УжНУ, д.екон.н., професор; **Величко П.О.** – в.о. голови студентської ради юридичного факультету; **Земанек В.В.** – магістрант юридичного факультету УжНУ; **Дьордь В.В.** – магістрант юридичного факультету УжНУ

Оргкомітет X Міжнародної науково-практичної конференції «Закарпатські правові читання» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники та їхні наукові керівники.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	10
Секція I. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	13
Половина І.С. ПРОБЛЕМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ	13
Michalczak A., Sieńko M. SKARGA NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA	16
Полещенська І.В. ПРАВА ЛЮДИНИ – ОБОВ'ЯЗОК ДЕРЖАВИ	21
Фельдман І.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ РАДЯНИЗАЦІЇ АДВОКАТУРИ У ПІСЛЯВОЄННОМУ ЗАКАРПАТТІ (1946-1950 рр.)	24
Секція II. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО, ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство	27
Бодик М.В. НАЛЕЖНА ПРОЦЕДУРА: ГАРАНТІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПРИВАТНИХ ОСІБ ВІД СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ	27
Бандур М.Є. ДОСТУПНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У СВІТЛІ МУНІЦИПАЛЬНОЇ РЕФОРМИ	32
Гербулук В.С. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ГЕНДЕРНУ ІДЕНТИЧНІСТЬ У СВІТІ	35
Генко М.М. НОВІ МОЖЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ОСНОВНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	42
Грицак В.А. КОНСТИТУЦІЙНА СКАРГА ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ В УКРАЇНІ	46
Григоренко А.І. «КОНСТИТУЦІЙНА СКАРГА ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ»	51
Калитюк С.С. ПРАВОВА ДОПОМОГА: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАДАЧІ	58
Kotn Ferdinand. VÝKLAD ÚSTAVNEJ ÚPRAVY ČLÁNKOV DRUHEJ HLAVY ÚPRAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	62
Котлярова О.І. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	69
Лештер Я.І. МУНІЦИПАЛЬНА ДИСКРЕЦІЯ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА САМОСТІЙНОСТІ ВЛАДИ	74

Лихачов Н.С. ПАРЛАМЕНТСЬКІ ПРОЦЕДУРИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УРЯДУ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	78
Марцеляк О.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ВИБОРІВ ЯК ПРИКЛАД ДЛЯ УКРАЇНИ	82
Марцеляк С.М. ВИБОРЧІ ФОНДИ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ НА ПАРЛАМЕНСЬКИХ ВИБОРАХ	88
Палцулич Є.І. ПРИВАТИЗАЦІЯ ЧИ НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ: ПРАВОВЕ ПОЛЕ ТА ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	94
Erika Skyba. THE MAIN CONCEPTS OF THE CONSTITUTIONALISM IN THE USA	100
Цюга С.А. ИЗБИРАТЕЛЬНЫЕ КОМИССИИ КАК ОРГАНИЗАТОРЫ ИЗБИРАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	106
Секція III. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО, ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	112
Дір І.Ю., Палінчак М.М., Стебляк Д. М. ПОНЯТТЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ «ЗАХИСТУ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ У РАМКАХ РАДИ ЄВРОПИ»	112
Дір І.Ю., Палінчак М.М., Новак О.О. НОРМАТИВНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ У РАМКАХ РАДИ ЄВРОПИ ..	124
Ціско Л. ДЕКІЛЬКА ПОГЛЯДІВ ЩОДО СПРОЩЕННЯ ДОГОВІРНОГО ПРАВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	135
Секція IV. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО	144
Алексович Ю.Р. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ ВЛАДНИХ СУБ'ЄКТІВ	144
Biardzka E. ROLA I ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO	150
Вашкович В.В. НОРМАТИВНИЙ ТА ДОКТРИНАЛЬНИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА»	155
Ворон Д.Л. КЛАСИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	158
Гетманець О.П. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	162
Добровінський А.В. ПРИНЦИПИ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	167
Дорофеева Л.М. ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ МИТНИХ ОРГАНІВ	173
Дьордяй В.І. РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ	177

Uzbieta Feret, Paweł Majka. LEGAL GUARANTEES OF FINANCIAL SECURITY OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN POLAND – THESES	183
Кравців Т.О. АКТИ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОКРЕМИЙ ВИД АДМІНІСТРАТИВНИХ АКТІВ	189
Кочут М.Г. ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ. АНАЛІЗ ЇХ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ	193
Котельська М.М. ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ: НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД	197
M.Łobis K. KILKA UWAG NA TEMAT STYPENDIUM SPECJALNEGO DLA OSÓB NIETRZYNOSPRAWNYCH	202
Нарцисови Р.І. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	206
Семчиш О.О., Шекмар А.О.В. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ІНТЕРЕСИМИ МІСЦЕВОЇ СПРАВИ	211
Григорук П.А. ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА ПРИНЦИП СТІМУВАНЬ І ПРОТИВАГ	216
Шелешер П.В. НОВЕЛИ КОДЕКСУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ	220
B. Szustak Władzek. POSTĘPOWANIE W SPRAWACH WYDAWANIA ZAŚWIADCZEŃ NA PRZYKŁADZIE REGULACJI PRAWNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	224
Секція V. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО	233
Буцач С.Б. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТА	233
Григорук П.В. ОСОБЛИВОСТІ НОТАРІАЛЬНОГО ПОСВІДЧЕННЯ НЕОДНІ НА ВІДЧУЖЕННЯ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ, ВЛАСНИКАМИ ЯКИХ Є ДІТИ, ТА В ЯКИХ ПРОЖИВАЮТЬ АБО ЗАРЕЄСТРОВАНІ ДІТИ	237
Давидова Н.О. ПРАВО НА АКАДЕМІЧНУ СВОБОДУ ЯК ОСОБИСТЕ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ПРАВО	241
Кавиш О.Ю. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА РИНКОВОГО САМОРЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ	245
Коваль А.С. ГОМАДСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО	248
Мельник Н.В. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИНАХ УЧАСТЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	251
Менджул М.В. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ПРАВА НА СІМ'Ю	254
Ревуцька Л.Е. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	258
Роботко В.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДІТЯМИ ДО ТА ПІСЛЯ РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ЇЇ БАТЬКІВ	268

Ручко Я.О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НОТАРІАЛЬНОГО ПОСВІДЧЕННЯ ДОГОВОРУ ДАРУВАННЯ В УКРАЇНІ	270
Сохацька А.М. ПРАВОВІ ПИТАННЯ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	274
Шутенко О.В. ДОСТОВІРНІСТЬ ТА ДОСТАТНІСТЬ ДОКАЗІВ В СИСТЕМІ ПРОБЛЕМАТИКИ РЕЛЕВАНТНОСТІ СУДОВОГО РІШЕННЯ	277
Чепис О.І. НОВІТНІ ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ЄС, СПРЯМОВАНІ НА ГАРМОНІЗАЦІЮ ОХОРОНИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАСМНИЦІ	282
Формагей Н.В., Кравченко О.С. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОБІНГУ В УКРАЇНІ	290
Уступний А. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ КРИПТОВАЛЮТИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ	294
Явор О. А. ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ОКРЕМІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА	296

**Секція VI. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ,
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО 303**

Бойсан М. Я., Павлишин І. З. «ВБИВСТВО НА ЗАМОВЛЕННЯ»: ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА	303
Денисов С. Ф., Пузиревський М. В. ВИЗНАЧНА ПОСТАТЬ Л. Є. ВЛАДИМИРОВА В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ НАУКИ	308
Загородній С.А. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ТА ПРЕДМЕТА ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА, ЩО НАЛЕЖИТЬ ПРАЦІВНИКОВІ ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ ЧИ ЙОГО БЛИЗЬКИМ РОДИЧАМ	313
Закревський А. В. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ЗАКОНОДАВЧОЇ ПРАКТИКИ ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВА НА ЗАХИСТ	319
Коваль М. М., Соколова А.В. ПОБОЇ ТА МОРДУВАННЯ В СІМ'Ї: ПОНЯТТЯ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ПРОБЛЕМИ	324
Kostyk-Kovalenko V. DIE ROLLE DES DROGENKRIEGES IN SÜDAMERIKA	327
Нестерова І.А. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ЗАХІД ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВАМ В СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	331
Ступник Я. В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	337
Тівикова І.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	341
Ferenc Sántha. CRIMINAL LIABILITY OF THE HEADS OF BUSINESS	345
Федотова Г.В. ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	351

Секція VII. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА, СУДОВА ІНСПЕКЦІЯ, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	356
Гавришук І.В. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПІДРИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ»	356
Гончак В.В. РОЛЬ ДОКУМЕНТІВ, ЩО МІСТЯТЬ СЛІДИ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	362
Секція VIII. ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ПЕРИОДИЧНО-РЕСУРСНЕ ПРАВО	367
Будник Ю.А., Курмазенко А.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ ГРОМАДЯН ЯК УЧАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН	367
Мислишин Л.А. ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ПРАВА НА БЕЗПЕЧНЕ ДОВКІЛЛЯ (СПРАВА «ДУБЕЛЬКА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»)	371
Вешняков Л.Д. СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТВАРИННОГО СВІТУ В КОНТЕКСТІ БІОЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ	375
Секція IX. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО ТА ІННОВАЦІЙНІ ГАЛУЗІ ПРАВА	379
Баранов О.А., Дубняк М.В. КОНЦЕПТУАЛНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДИДИЦІОНАРИ «ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІТ БІЗНЕСУ»	379
Шолом Л.М. ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВПЛИВИ ЯК КАТЕГОРІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА	382
Секція X. СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА	389
Гармашовський Р.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ	389
Коваленко І.В. ПОЛІЦІЯ ПОЛЬСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: НОРМАТИВНИЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ	395
Григорук М.М. ПРЕДСТАВНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОКУРАТУРИ В МЕХАНІЗМІ ГАРАНТІЙ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ	406
Секція XI. ДЕРЖАВНО-КОНФЕСІЙНЕ ПРАВО ТА ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНІ ВІДНОСИНИ	413
Маринюк К.Б., Слюганська Н.Д. РОЛЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ У Т.-ЗВ. РЕГІОНАЛЬНИХ ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ	413
Понісевич І.В. ТРАНСПЛІТАЦІЯ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ: РЕЛІГІЙНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	417
Гуринюк І.В. ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА, РЕЛІГІЯ І ОСОБИСТІСТЬ В АРХАЙКІЙ ФОРМІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ Т.МАСАРИКА: ЗВ'ЯЗОК І ВЗАЄМОУМОВЛЕНІСТЬ ЕЛЕМЕНТІВ ЦІЛОГО	422

Секція V.
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС,
СІМЕЙНЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТА

Булеца Сібілла Богданівна,
доктор юридичних наук, доцент
завідувач кафедри цивільного права та процесу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Захист прав пацієнта в Україні потребує нормативного врегулювання, створення ефективного механізму забезпечення захисту.

Для забезпечення захисту прав пацієнта необхідно дотримуватися таких правил: а) лікуватися у професійних лікарів; б) обрати лікувальний заклад з найкращими рекомендаціями; в) у випадку непрофесійного надання медичних послуг, звернутися до того самого лікаря для негайного усунення больових ефектів; г) у випадку відмови пацієнт пише заяву про надання неякісної медичної допомоги на ім'я керівника закладу в двох екземплярах. На другому екземплярі (який залишиться у пацієнта), він повинен розписатися, завіривши, що заяву прийнято; д) пацієнт звертається до іншої клініки, вимагаючи провести повне обстеження, дати рекомендації та невідкладно почати лікування; е) якщо всі документи про невміле медичне обслуговування (неправильний припис лікаря, відписка керівництва, новий діагноз іншого лікаря, експертиза та ін.). При наявності всього доказового матеріалу на руках (письмові документи - історія хвороби). В такому випадку пацієнт може звернутися до Державного комітету України у справах захисту споживачів або в Українську асоціацію споживачів із тим, щоб лікар, який повинен нести повну відповідальність за завдану Вам шкоду, був до неї притягнутий у досудовому порядку або через суд.

Для захисту прав пацієнта, коли йому завдано шкоди в медичному закладі по-перше йому необхідно звернутися усно з грамотно висловленими претензіями до завідуючого відділенням. При цьому, якщо в усній бесіді не вдалося вирішити хвилюючі питання, то надсилаєть письмову

заяву керівнику медичного закладу, в 2-х екземплярах: один передається через секретаря головному лікарю; на другому екземплярі (який пацієнт залишає собі) секретар робить помітку, що заяву прийнято (дату, підпис). За загальним правилом - відповідь на заяву пацієнта повинна бути надіслана протягом одного місяця. У заяві пацієнта потрібно коротко та ясно викласти суть того, що не влаштувало, а також пропозиції щодо вирішення даного конфлікту. Необхідно бути переконаним в тому, що дійсно було порушення з боку медичного закладу та який розмір шкоди завдано (бажано, щоб все це було підтверджено письмовими або речовими доказами). До витрат на лікування належать витрати на протезування, ліки, реабілітацію, на відповідне утримання, харчування. На відміну від відшкодування болі ці витрати належать особі, яка їх сплатила.

Якщо відповідь медичного керівництва пацієнта не влаштовує, то наступним етапом буде проведення незалежної досудової експертизи шляхом оцінки історії хвороби та після цих дій звернутися в суд. Суди є найсерйознішим та найбільш реальним засобом захисту прав та законних інтересів громадян. Роль суду у вирішенні медичних конфліктів на сьогоднішній день зростає. Пацієнт подає до суду процесуально правильно оформлену позовну заяву. Особливістю цих справ є призначення судово-медичної експертизи. Її проводять спеціалісти Бюро судово-медичної експертизи, при цьому експерти дають розписку, що вони попереджені про кримінальну відповідальність за подання неправдивих свідчень. Перед експертами ставляться ті питання, які необхідні для прийняття судового рішення. При цьому питання можуть формулювати як суд, так і сторони, які беруть участь у процесі. Тому грамотно складені питання багато в чому полегшують роботу експертів та допомагають більш повно характеризувати якість надання медичної допомоги. Позовні вимоги повинні бути обґрунтовані.

І насамкінець, для попередження порушення прав пацієнта в Україні необхідно створити незалежну інституцію з питань медичної етики, функціями якої має бути експертна робота з аналізу проблем, що виникають у галузі генної інженерії, репродуктивної медицини, трансплантології, ініціювання розробки правових та етико-професійних норм у сфері медицини, розгляд випадків зловживання медичними послугами та створення умов для запобігання їм, інформаційно-консультативна робота з експертами Ради Європи з питань дотримання прав людини в сфері медицини. Слідом за Францією, яка першою створила Національний комітет з проблем медичної етики, аналогічні комітети створено в Італії та Данії, а тепер такі інститути існують майже в усіх країнах Західної Європи (Угорщина, Словаччина, Чехія) та Америки.

Наприклад, в Угорщині в кожній лікарні діють представники прав хворих від 2000 року. Їх завдання полягає в тому, щоб допомагали у вирішенні прав пацієнтів, написання скарг, інформування медичних працівників про права пацієнтів, доступ до документації хворого тощо. Представник не знаходиться у трудових правовідносинах з лікарнею, а в управлінні охорони здоров'я.

Таким чином, він є незалежна особа і це сприяє коректному вирішенню спірних питань між пацієнтом та лікарем. Однак, в Угорщині в психіатричних лікарнях, лікар не повідомляє представника, бо вважає, що вирішення всіх питань лише його стосуються. Представникам постійно потрібно підвищувати кваліфікацію. Лежачий чи ходячий хворий повинен повідомлятися про прийомні години представника, його телефон, поштову адресу, тобто в будь-яким чином він має право особисто до нього звернутися і з наданням необхідної інформації для представлення його інтересів. Бувають випадки, коли хворий бажав залишитися анонімним, і в такому разі потрібно розглянути його клопотання. Закон Угорщини „Про охорону здоров'я” ст.156 передбачає, що в кожній лікарні створюються етичні комітети, які захищають права пацієнтів, вирішують виникаючі етичні питання між хворим та лікарем (наприклад, порушення лікарської таємниці, етичні проблеми при клінічних досліджах, тощо).

Деякі країни запроваджують кабінети омбудсменів при кожній лікарні і опікується цим призначенням держава. В деяких – дозволяють медичному закладу самостійно вирішувати питання призначення омбудсмена. А деякі уряди взагалі призначають омбудсмена, який опікується конкретним регіоном країни.

Так, наприклад у Австрії діє Палата омбудсмена та Інститут представників пацієнтів. Палата омбудсмена є колегіальним парламентським органом, що займається питаннями захисту прав та інтересів людини. А Інститут є незалежним територіальним органом, представники пацієнтів діють у кожному регіоні Австрії, основним завданням якого є забезпечення прав та інтересів пацієнтів.

У Норвегії функції з контролю захисту прав пацієнтів виконує Парламентський омбудсмен з прав людини та 19 регіональних омбудсменів.

У Великій Британії – цю функцію виконують одразу кілька інституцій: державна – Парламентський уповноважений у справах охорони здоров'я та громадська – Громадські консули з питань Громадського здоров'я та Рух на захист потерпілих від медичних помилок.

Що стосується Хорватії, то там 11 років тому під тиском громадськості був прийнятий закон про захист прав пацієнта, відповідно до

норм якого у кожному регіоні Хорватії були створені Комісії з захисту прав пацієнта. А на урядовому рівні була створена Національна комісія з захисту прав пацієнта.

Треба сказати, що Комісії наділені досить широким колом повноважень. Наприклад, мають право доступу до всіх медичних установ та право перевіряти чи додержуються в цій установі права пацієнтів. Пацієнт, в свою чергу, має право звернутися до Комісії, якщо попередньо його скарга не біла врегульована на рівні медичного закладу, куди він попередньо має звернутися з претензією.

Інститут омбудсмена в Португалії існує при кожній клініці, державній чи то приватній, так званий «клієнтський офіс», до якого пацієнти, невдоволені медичним обслуговуванням мають право подати скаргу, яка в подальшому розглядається контролюючим органом.

Ізраїльська медицина і медичне обслуговування є дійсно одним з кращих у світі. Однак ніхто не застрахований від лікарської помилок, в тому числі, і у країні з провідною медициною Тому, у Ізраїлі відповідального за контроль з дотримання прав пацієнта призначає керівник клініки, незалежно від форми підпорядкування. Керівник має досить широке повноваження, однак якщо на рівні лікарні питання з пацієнтом не вирішується, тоді скаргу пацієнта розглядає і приймає відповідне рішення Міністерство охорони здоров'я.

В Україні також потрібно створити такі комітети з обов'язковим повідомленням про їх існування хворих лікарні шляхом вивіщення на дошці оголошень такої інформації. Комітет мав би складатися з трьох членів, двох лікарів та одного юриста.

Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. Більшість прав пацієнта закріплені в міжнародних документах. Основними з них є Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права та Конвенція про права людини та біомедицину.
2. Необхідно завчасно попереджувати про можливі наслідки порушення прав та обов'язків пацієнта та лікаря.
3. Для захисту своїх прав пацієнт повинен спочатку звертатися до керівництва лікувального закладу, а потім в суд. А якщо використано всі законні правові засоби захисту прав та законних інтересів, то пацієнт має право звернутися за захистом в Європейський Суд по правах людини.
4. Необхідно створити в Україні етичні комітети для попередження та захисту прав пацієнта. Звісно, що вищенаведені комітети

не мають функцій суду чи органів розслідування, але вони допомагають пацієнту, який постраждав від дій чи бездіяльності медиків, зорієнтуватися у своїх правах, надають консультацію щодо подальших кроків пацієнта та намагаються вирішити питання не допускаючи до того, аби пацієнт відстоював свої права у суді.

5. Дотримання лікарями клінічних настанов, стандартів медичної допомоги, уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги та стандартів прав пацієнтів.
6. Необхідно прийняти проект закону «Про права пацієнтів», об'єднавши його із проектом закону «Про захист прав пацієнтів».

ОСОБЛИВОСТІ НОТАРІАЛЬНОГО ПОСВІДЧЕННЯ ЗГОДИ НА ВІДЧУЖЕННЯ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ, ВЛАСНИКАМИ ЯКИХ Є ДІТИ, ТА В ЯКИХ ПРОЖИВАЮТЬ АБО ЗАРЕЄСТРОВАНІ ДІТИ

Громчевська Н.В.,
*завідувачка відділення «Право»
Таращанського державного технічного
та економіко-правового коледжу*

У сучасному цивільному обороті вчинення правочинів щодо майнових прав дитини (малолітньої дитини до 14 років та неповнолітньої дитини від 14 років до 18 років) є розповсюдженим явищем. Враховуючи високу вартість нерухомості, у тому числі житла, зубожіння значних верств населення, бажання багатьох учасників цивільного обороту максимально оптимізувати свої організаційні, фінансові витрати на укладення правочинів існує значний соціальний попит на укладення правочинів на користь дітей, зокрема, правочинів з нерухомістю.

Підпункт 3.5 п. 3 глави 1 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [1] передбачає, що правочини від імені неповнолітніх, а також від імені осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть бути посвідчені лише за умови, якщо вони вчинені за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальника та з дозволу органу опіки та піклування.

318 **Закарпатські правові читання.** Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (19-21 квітня 2018 р., м. Ужгород) / Ужгородський національний університет; За заг. ред. В.І. Смоланки, О.Я. Рогача, Я.В. Лазура. Ужгород: РІК-У, 2018. Т.1. 432 с.

ISBN 978-617-7404-86-5

У науковому збірнику опубліковано матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Закарпатські правові читання», що відбулася 19-21 квітня 2018 р. на базі Ужгородського національного університету.

Для наукових та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів правничого напрямку, юристів-практиків, усіх, хто цікавиться питаннями юриспруденції.

УДК 3 (477.87) : 378

Наукове видання

ЗАКАРПАТСЬКІ ПРАВОВІ ЧИТАННЯ

*Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
(19-21 квітня 2018 року, м. Ужгород)*

Том 1

Тексти публікуються в авторській редакції

Верстка Кокіної Ренати

Підписано до друку 16.04.2018. Формат 60x84/16. Умов. друк. арк. 25,1.
Гарнітура Cambria. Папір офсетний. Зам. №2140. Наклад 120 прим.

Оригінал-макет виготовлено та віддруковано:

ТОВ «РІК-У», 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №5040 від 21.01.2016 р.